



Міністерство молоді
та спорту України

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

МІНІСТЕРСТВО МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

РАДА ЄВРОПИ
Департамент молоді

Неофіційний переклад

DDCP-YD/ETD (2017) 27

13 лютого 2017 року, м. Страсбург

Засідання Керівного комітету

**РАМКОВОЇ ПРОГРАМИ
співробітництва між
Міністерством молоді та спорту України
та Радою Європи у сфері молодіжної політики
на 2016-2020 рр.**

Європейський молодіжний центр
(м. Страсбург, Франція)

17 лютого 2017 року

**Огляд програми заходів 2016 року
та рекомендації щодо заходів,
запланованих на 2017 рік**

Нова п'ятирічна Рамкова програма співробітництва у сфері молодіжної політики на 2016-2020 рр. між Міністерством молоді та спорту України та Департаментом молоді Ради Європи була погоджена зацікавленими сторонами та підписана в м. Київ Міністром молоді та спорту України та керівником молодіжного департаменту генерального директорату з питань демократії Ради Європи 3 березня 2016 року з нагоди першого засідання Керівного Комітету Рамкової Програми.

Рамкова Програма передбачає співпрацю за трьома пріоритетними напрямками:

- освіта у сфері прав людини та демократичного громадянства (що включає участь молоді, демократичне урядування, освіту з прав людини);
- підтримка розвитку молодіжної роботи, визнання неформальної освіти;
- миротворча діяльність та міжкультурний діалог

Ця Рамкова програма тісно корелюється з Планом дій Ради Європи для України на 2015-2017 рр. і з Державною цільовою соціальною програмою «Молодь України» та відповідає пріоритетам Молодіжного департаменту Ради Європи та вимогам молодіжної політики України. Міністерство молоді та спорту України є ключовим партнером щодо імплементації зазначеної програми.

План заходів на 2016-2017 рр. було розглянуто та затверджено протягом першого засідання Керівного Комітету. До складу Керівного Комітету ввійшли представники Спільної Ради з питань молоді, Молодіжного департаменту Ради Європи, Міністерства молоді та спорту України та громадських організацій, які розробляють пропозиції до Планів заходів щодо досягнення цілей співробітництва та посилення міжнародного молодіжного співробітництва.

Перелік спільних заходів різноманітний і включає тренінгові курси з питань участі молоді та соціальних прав, семінари з питань молодіжної політики та визнання молодіжної роботи, навчальний візит до установ Ради Європи та заходи, організовані за підтримки Європейського молодіжного фонду. Близько 230 молодих людей взяли участь у спільних заходах у 2016 році.

У 2016 році проводились такі заходи:

- **Зустріч з українськими молодіжними громадськими організаціями**, що організувалася спільно з Національною молодіжною радою України та Європейським молодіжним фондом (*травень, м. Київ, Україна*).

Зустріч була ініційована Національною молодіжною радою України з метою привернути увагу представників молодіжних громадських організацій України до можливостей Європейського молодіжного фонду та підвищити компетенцію молодіжних працівників у написанні пілотних проектів та подачі їх до Європейського молодіжного фонду. 20 учасників молодіжних організацій з різних регіонів відвідали 2-денну зустріч.

- **Навчальний курс у форматі «50-50»** з питань демократичного громадянства та участі молоді для представників органів влади на національному, регіональному та місцевому рівнях, що працюють з молоддю, та представників молодіжних громадських організацій з України (*вересень, м. Косів, Україна*).

Навчальний курс мав на меті розвинути компетенції учасників щодо навчання та підтримки участі молоді у процесі прийняття рішень на різних рівнях, які стосуються життя молоді, та налагодження співпраці між молоддю та органами державної влади, що працюють у сфері молоді. У заході взяли участь 28 представників місцевих та регіональних органів влади, які працюють у сфері молоді та молодіжних організацій.

Інформація від учасників за результатами тренінгу:

- ✓ Розроблені учасниками спільні проекти вже отримали фінансування різних фондів;
- ✓ Гру «Країна гідності!» та «Компас» учасники використовують у навчальних цілях;

- ✓ Проведено тренінг «Молодь та молодіжна політика в Україні», в ході якого обговорювалися питання участі молоді та молодіжної політики;
 - ✓ Двоє учасників долучились до національної програми «Молодіжний працівник»;
 - ✓ Один учасник приєднався до організаційного комітету Форуму молодіжних та дитячих організацій в Івано-Франківській області та включив до порядку денного питання участі молоді та молодіжної політики;
 - ✓ Організовано тренінг-семінар «Розвиток молодіжного руху - найефективніший шлях розвитку громадянського суспільства» на основі переглянутої Європейської хартії про участь молоді в місцевому та регіональному житті та посібника «Скажи своє слово!»;
 - ✓ Кілька учасників ініціювали та провели Молодіжний форум, який об'єднав 98 осіб, де посібники «Компас» та «Закладки» використовувались в якості елементів навчальної програми;
 - ✓ Розроблено Всеукраїнську кампанію «16 днів проти насильства» на основі підходу, що базується на правах людини.
- Два **Семінари щодо Портфоліо молодіжної роботи Ради Європи** та визнання молодіжної роботи в Україні (жовтень, листопад, м. Одеса та м. Луцьк).

Основною метою семінарів було надання підтримки щодо визнання молодіжної роботи на різних рівнях, в якості інструменту використовувалось Портфоліо молодіжної роботи Ради Європи. Особливої уваги семінари надали інтеграції Портфоліо в українську систему молодіжної роботи, що в свою чергу надасть можливість подальшої оцінки та визнання молодіжної роботи в країні. Спеціально до вищезазначених заходів було здійснено переклад листівки про Портфоліо молодіжної роботи Ради Європи на українську мову. Загалом участь в обох семінарах взяли 56 представників національних, регіональних та місцевих установ та організацій, які працюють з молоддю.

Ідеї учасників щодо подальшого просування Портфоліо молодіжної роботи Ради Європи в Україні:

- ✓ Презентація Портфоліо серед студентських рад та молодіжних громадських організацій на місцевому рівні;
 - ✓ Використання Портфоліо в якості шаблону під час підготовки щоквартальних звітів з організації молодіжної роботи;
 - ✓ Завершити Портфоліо перевіркою рівня компетенцій;
 - ✓ Пропонувати Портфоліо для заповнення проактивним молодим людям;
 - ✓ Поширювати інформацію щодо Портфоліо через соціальні медіа та веб-сайт Міністерства;
 - ✓ Працювати з Портфоліо під час тренінгів та національної програми «Молодіжний працівник»;
 - ✓ Використовувати запитальник Портфоліо в ході проведення інтерв'ю з кандидатами на посади керівників молодіжних проектів.
- **Національний семінар щодо участі ромської молоді в Україні та регіональний навчальний курс для країн Східної Європи щодо питань участі ромської молоді та боротьби з антициганськими настроями, використовуючи посібник «Дзеркала»** (листопад, м. Одеса, Україна)

Ці заходи було розроблено з метою підтримки участі та мобілізації молодих мультиплікаторів до роботи з питань боротьби проти антициганських настроїв, та

підтримки участі ромської молоді до процесу формування молодіжної політики на місцевому рівні. В національному семінарі взяли участь 17 представників молодіжних організацій, робота яких пов'язана з питаннями ромів в Україні. До участі у регіональних навчальних курсах було залучено 24 учасники з Естонії, Молдови, України. На жаль, кандидати з Білорусі, Латвії, Литви та Російської Федерації відмовились від участі в останній момент.

Стосовно залучення ромської молоді до формування національної молодіжної політики, то Фонд Відродження через свою ініціативу Ромська програма взяв участь у національному навчальному семінарі. Ініціативу «Роми - це українці» учасників національного навчального семінару підтримали та супроводжували тренери команд.

Рекомендації з регіонального навчального курсу Ради Європи щодо можливих майбутніх / відповідних освітніх заходів:

- ✓ Необхідно проводити додаткові тренінги для учасників у різних сферах: права людини, дискримінація, міжкультурний діалог, самоідентифікація, культура, критичне мислення, управління проектами. Така освіта може бути частково реалізована у формі дистанційної попередньої підготовки;
- ✓ Доцільно було б проводити тривалий навчальний курс принаймні на 6 місяців з двома денними зустрічами, підтримкою наставника, дистанційними завданнями та міні-проектами;
- ✓ Необхідно розширити мережу організацій-партнерів, які працюють у галузі боротьби проти антициганських настроїв на національному рівні, та запросити їх до підготовки таких курсів;
- ✓ Курс англійської мови щодо міжкультурного діалогу буде корисним для ромської молоді;
- ✓ Формат 50/50, коли половина учасників не є ромами і більше уваги приділяється різним національностям, був би доцільним для проведення подібних заходів.

Рекомендації щодо ромської молодіжної роботи від учасників національного навчального семінару:

- ✓ Ромські молодіжні групи потребують коучінгу для розробки ідей, використання різних інструментів та пошуку спільних рішень. З іншого боку, ромські організації та групи повинні визначити стратегічні моменти для уточнення свого бачення роботи з молоддю;
- ✓ Загальний розвиток молодіжної роботи та молодіжного активізму може суперечити очікуванням та методології роботи ромських громадських організацій з молоддю. Тому існує потреба у підготовці молодих ромів як фасилітаторів молодіжних ініціатив та відкриті громади для впровадження нових інструментів та методів;
- ✓ Якщо ромські громадські організації, які є основними суб'єктами роботи з ромами в Україні, не залучають до участі представників неромських організацій чи окремих осіб, виникає необхідність обговорити питання співпраці та спілкування з різними зацікавленими сторонами та досягти єдиного розуміння потреб та перспектив.
- **Навчальний курс Закладинки** було організовано національним координатором кампанії «Протидія мові ворожнечі» за підтримки Європейського молодіжного фонду (листопад, м. Житомир, Україна);

Навчальний курс «UBookmarks: Зменшення мови ненависті та дискримінації у молодіжній роботі через освіту з прав людини, молодіжну роботу та молодіжну політику» було організовано Дніпропетровською обласною молодіжною громадською організацією «MIKS» та Департаментом сім'ї, молоді та спорту Житомирської обласної

адміністрації за фінансової підтримки Європейського молодіжного фонду та Міністерства молоді та спорту України. Метою заходу було зниження рівня дискримінації та мови ненависті в Україні через освіту з прав людини на основі посібника «Закладки», особливу увагу було приділено процесу примирення та трансформацію конфліктів серед молоді з різних куточків України.

За результатами тренінгу з використанням «Закладинок» учасниками в різних регіонах було реалізовано низку таких ініціатив:

- ✓ Семінар для 42 вчителів Дніпропетровської області на тему: "Протидія ненависті у роботі з молоддю", спрямований на просування посібника "Закладинок", підвищення обізнаності про освіту з прав людини у формальній та неформальній освіті та пошуку шляхів протидії мові ненависті в молодіжній роботі;
- ✓ У Харкові відбувся семінар "Легко про важкі речі: мова ненависті для початківців". Активісти поділилися своїм досвідом та знаннями з місцевою молоддю, яка залучає їх до кампанії «Рух проти мови ворожнечі»;
- ✓ Семінар для заступників директорів шкіл, методистів та класних керівників Житомирської області на тему «Протидія мові ворожнечі та дискримінації через освіту з прав людини». Навчальні інструменти цієї кампанії були представлені широкій аудиторії освітян;
- ✓ Навчальні заходи щодо освіти з прав людини онлайн та боротьба проти мови ненависті, презентація Руху «Протидія мові ворожнечі» проводилась Луганською обласною молодіжною громадською організацією «Старт» для 164 соціальних педагогів та психологів шкіл та молодіжних працівників Луганської області (у тому числі педагогів з "Сірої зони" та лінії розмежування сторін) протягом 2016 року.
- **Навчальний візит українських молодіжних експертів до Ради Європи** (грудень, Європейський молодіжний центр, Страсбург, Франція).

Програма заходів на 2016 рік завершилася навчальним візитом українських молодіжних експертів до Ради Європи, який мав на меті ознайомити молодіжних лідерів та офіційних представників України з принципами та підходами Ради Європи, особливо у сфері молодіжної політики.

Програму навчального візиту було побудовано з огляду на позитивний досвід попереднього навчального візиту, який відбувся у 2014 році та забезпечив освітній простір для взаємодії між зацікавленими сторонами української молодіжної політики з боку урядових та неурядових структур для спільного вивчення національної та місцевої молодіжної політики через призму політики та практики молодіжного департаменту Ради Європи. До складу делегації з Чернігівської, Дніпровської, Київської, Львівської, Одеської, Рівненської, Сумської, Вінницької, Волинської та Житомирської областей ввійшло 9 чоловіків та 15 жінок, які представляли Міністерство молоді та спорту України, міські ради, молодіжні ради, міста та регіональні молодіжні центри, регіональні та місцеві управління у справах молоді, національні, регіональні та місцеві молодіжні громадські організації.

Особисті плани подальшої роботи, розроблені учасниками:

- ✓ Заповнити Портфолію молодіжної роботи Ради Європи та провести семінар на цю тему;
- ✓ Розповісти колегам / партнерам про знання та результати, отримані в ході візиту;
- ✓ Приєднатися до кампанії «Рух протидії мові ворожнечі» в Україні;

- ✓ Зустрітися з місцевою владою та обговорити можливість будівництва молодіжного центру;
- ✓ Включити підходи Департаменту молоді Рад Європи до концептуальної дискусії робочих груп з питань молодіжної політики, молодіжної роботи та молодіжних досліджень в Україні;
- ✓ Включити інформацію та презентацію про досвід понад 40 років у сфері молодіжної політики та молодіжної роботи Рад Європи у заплановані заходи («Курс підготовки молодіжних працівників» у Рівному, збори молодіжних асоціацій у Києві тощо);
- ✓ Перевірити молодіжні центри в Україні на доступність будівель;
- ✓ Зв'язатися з мультиплікаторами з України, які брали участь у заходах молодіжного департаменту Рад Європи для подальшої співпраці;
- ✓ Посилити діалог з виконавчим директором EYCS щодо Програми «Знак якості для молодіжних центрів».

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОДАЛЬШОЇ РОБОТИ:

- ✓ продовжувати проводити навчальні курси/семінари у форматі «50-50», орієнтовані на конкретні теми, що стосуються молодіжної політики та молодіжної роботи в Україні;
- ✓ розширити канали поширення інформації про спільні заходи, надавати переваги учасникам з малих міст та сільських громад, а можливо, і менш досвідченим представникам молодіжних організацій;
- ✓ включити представників ромської молоді та представників молодіжних організацій, які працюють з ромами, до різних молодіжних та освітніх заходів, що проводяться Міністерством та регіональними, місцевими органами влади;
- ✓ учасники, як правило, дуже вмотивовані та натхненні після заходів, але їм потрібна підтримка для подальшої діяльності та мережування. Одним із варіантів може бути створення мережі для спілкування між учасниками заходів з 2012 року (випускниками), для коучінгу, електронного навчання та обміну позитивними практиками (може бути ініційовано Міністерством та підтримуватись зусиллями самих учасників);
- ✓ доопрацювати та поширити pdf-версію Портфоліо молодіжної роботи Ради Європи українською мовою та завантажити онлайн-версію на веб-сайті Міністерства;
- ✓ продовжувати позитивну практику перекладу публікацій департаменту молоді Ради Європи на українську мову;
- ✓ включити елементи до кампанії «Рух проти мови ворожнечі» та Портфоліо молодіжної роботи до програми навчальних заходів на 2017 рік;
- ✓ існує специфічний запит щодо діяльності з акцентом на розвиток та функціонування молодіжних центрів в Україні;
- ✓ дуже багато учасників підкреслили, що освітня діяльність щодо примирення та трансформації конфліктів через міжкультурне навчання має бути включена до програми заходів 2017 року;
- ✓ необхідно було б забезпечити можливість для тих, хто бере участь у роботі з молоддю та молодіжній політиці, «легким» варіантом тренінгу для тренерів, з метою розвитку компетентностей учасників застосовувати підхід до неформальної освіти у своїй роботі з молоддю. Наразі існує ризик того, що частина учасників, які отримують посібники, не зможуть належним чином ними користуватися;
- ✓ сприяти наданню більшої наочності та висвітленню у ЗМІ спільних заходів та Рамкової програми.